

Aktuell analys

Stockholm den 31 maj 2011

Skatt på sparande förändras

Tre olika lagförslag som rör skatt på sparande finns idag: Fonder ska beskattas hos spararen, det nya investeringssparkontot får en hög avkastningsskatt samt att kapitalförsäkringar får en höjd skatt. Om förslagen genomförs kommer det att påverka dem som sparar. Vad innebär förslagen och vilka blir effekterna?

– Jag kan konstatera att förslagen varken gör det enklare eller bättre för spararna, säger Ylva Yngveson, Institutet för Privatekonomi, Swedbank.

Fonder

Vanliga fonder som vi sparar i heter med ett samlingsnamn investeringsfonder. De beskattas idag hos fondbolaget, men skatten är tänkt att flyttas över till spararna från och med nästa år. Det är en följd av att sparandet ska kunna vara mer rörligt över gränserna inom EU.

Så här ser förslaget ut: 0,4 procent av värdet vid årets början ska tas upp som en kapitalinkomst i deklarationen för det året. Skattesatsen på kapital är 30 procent. Skatten kommer att tas ut oavsett om värdet stiger eller sjunker. Förändringen innebär att värdet på fonden kan förbättras eftersom skatten inte ska tas ur direkt ur den, men var ska spararen ta sin skatt ifrån? Sälja andelar eller ta av annat kapital?

Exempel på hur mycket pengar det handlar om: Ett värde på fonderna om 200 000 kronor betyder att kapitalinkomsten blir 800 kronor och skatten 240 kronor. Se fler exempel i tabell 1. Den som inte har andra inkomster än en kapitalinkomst på grund av att man äger en fond ska inte behöva deklarerar, vilket oftast handlar om barn. Föräldrarna, som förmyndare, måste dock se till att skatten betalas in, oavsett om det är de själva eller andra som sparar åt barnen. Kapitalinkomster under 200 kronor per år behöver man dock inte skatta för. Idag går gränsen vid 100 kronor.

- Om föräldrarna inte ser till att betala eventuell skatt, kommer det då att leda till att skatteskulder byggs upp och landar i barnens knä på 18-årsdagen? undrar Ylva Yngveson. Fenomenet försöker man inom andra områden ändra på, t.ex. böter på bilar som skrivits på barn, vårdavgifter för barns besök inom vården. Här riskerar man att få ett nytt område att hantera.

Investeringssparkontot

Förslaget om en ny sparform, investeringssparkontot, har samma lösning som för fonderna på hur skatten ska betalas. Skatten ska utgöra en kapitalinkomst hos spararen. Tanken bakom kontot är att det ska vara lätt att flytta mellan sparformer utan att man ska behöva deklarerar och skatta för vinster och förluster. Det minskar risken att man behåller sparformer man skulle vilja sälja bara för att en stor skatt i kronor på en upparbetad värdestegring blir ett hinder. En ökad rörlighet borde leda till en bättre fungerande marknad och ökad nytta för spararen.

Men skattereglerna är långt ifrån enkla. Ett genomsnittligt värde över året ska tas fram. Därefter ska en schablonintäkt räknas ut. Och till slut ska den inkomsten hamna som kapitalinkomst i deklarationen där skattesatsen är 30 procent.

Det genomsnittliga värdet utgörs av en fjärdedel av värdet vid ingången av varje kvartal plus en fjärdedel av insättningarna/överföringarna till kontot under året. Den senare posten räknas alltså dubbelt. Eller med andra ord, man skattar två gånger på samma kapital. Reglerna ska minska möjligheten att komma undan skatten genom uttag och insättningar. Men eftersom det fortfarande är vid en viss tidpunkt värdet ska mätas kommer det att spela roll när pengar sätts in och tas ut. Den som är aktiv kommer fortfarande (precis som med kapitalförsäkringar idag) att gynnas.

Ett enklare sätt hade kanske varit att införa ett system där beskattning bygger på värdet per dag, på samma sätt som idag sker med eventuella avgiftsuttag i fonder.

Schablonintäkten utgörs av statslåneräntan i november året. Utfallet kommer att vara avhängigt att avkastningen överstiger "schablonräntan" samt att värdestegringen inte varierar kraftigt och är väldigt hög i början av spartiden och sämre mot slutet.

Sammantaget betyder det att kontot passar bäst för den som är aktiv, är aktiesparare och inte räntesparare.

- Detta har inte förutsättningar att bli ett nytt allemanssparande, konstaterar Ylva Yngveson.

Kapitalförsäkringar

Skatten på kapitalförsäkringar kommer att ändras i samband med när och om investeringssparkontot införs. Schablonintäkten förändras genom att man räknar fram ett underlag grundat på värdet vid ingången av året, men nu med tillägg av insättningarna under året. Insättningar som sker efter 30 juni räknas med till hälften. Skattesatsen blir även den statslåneräntan i november året före. Skattesatsen höjs från 27 till 30 procent. Den skatten ska dock fortfarande tas ut direkt i försäkringen. Det är olika lagar som styr detta.

Eftersom det inte är självklart att skatten på kapitalförsäkringar alltid är fördelaktig, då den hänger ihop med hur värdet utvecklas i olika perioder, är det märkligt att man höjer skatteuttaget.

- Att minska möjligheten att komma undan skatt är bra, men att man vill höja skatten på sparande sänder en mycket negativ signal, säger Ylva Yngveson. Politikerna verkar mer bryr sig om statskassan än att vilja främja sparande.

Effekter på bidragssystem mm

I lagförslagen har man mycket lämpligt tagit hänsyn till de effekter en ökad kapitalinkomst kan få på dem som har olika bidrag. Bostadsbidrag, bostadstillägg för pensionärer och underhåll ska inte påverkas av att schabloninkomsten blir synlig i deklarationen.

En faktor man tydligen inte tänkt på är att den som har studiemedel eller betalar på studielån också kan påverkas av en kapitalinkomst. Studiemedel inkomstprövas över en viss inkomstgräns och äldre studielån betalas med procent av inkomsten. I de inkomsterna ingår kapitalinkomster.

- Det finns all anledning att se över det regelverket också innan en eventuell lag träder i kraft, menar Ylva Yngveson. Det kanske inte handlar om så stora pengar varje år, men detta är en förändring nuvarande och tidigare studenter inte kunnat förutse.

Konsekvenser

- Skatten höjs på nya och befintliga kapitalförsäkringar genom höjningen av skattesatsen till 30 procent från dagens 27. Detta för att likna det nya investeringskontot.
- I det nya investeringskontot kommer en del av kapitalet att dubbelbeskattas.
- Skatt på investeringssparkonto och fonder kommer att kunna påverka den som har eller har haft studiemedel.

- Högre skatter på sparandet leder till att högre avkastning krävs för att nå positivt resultat, vilken kan leda till behov av högre risktagande i portföljen. Vill politikerna styra spararna mot högre risk?

Slutligen kan konstateras att förenklingar inte är trenden bland politiska förslag idag. Det viktigaste verkar vara att skatten ska in, inte att hitta drivkrafter för bra beteenden. Både för samhället och individen är det bra att hushållen har ett eget sparande. Privatekonomin utsätts för påfrestningar i olika tider och livssituationer. En ekonomisk krockkudde begränsar problemens effekter och även belastning på de offentliga budgetarna. Det hade varit betydligt mer positivt med ökat stöd för sparande i stället för höjda skatteuttag och införande av komplicerade skatteregler.

För ytterligare information:

Ylva Yngveson, tfn 070-200 12 45, 08-585 902 45

Diagrambilaga

Tabell. Ändrad skatt på fonder. Den skatt som nu ska betalas av fondspararen.

Fondvärde	Kapitalinkomst	Skatt
50 000	200	60
100 000	400	120
200 000	800	240
300 000	1 200	360
500 000	2 000	600
1 000 000	4 000	1 200
1 500 000	6 000	1 800

Förutsättning: 0,4 % av fondens värde ska tas upp i deklarationen.
Skattesatsen i inkomstslaget kapital är 30 %